

рення логістичних кластерів і Стратегій комплексного розвитку логістичних кластерів як складової регіональної транспортно-логістичної системи.

Перелік посилань:

1. Концепція створення кластерів в Україні (проект). URL: <http://me.gov.ua/cgi-bin/law>.

2. Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 трав. 2018 р. № 430-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-p>.

3. План заходів на 2019-2021 роки з реалізації Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року (проект). URL: <https://mtu.gov.ua>.

4. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 лип. 2013 р. № 548-р (із змін., редакція від 10 лют. 2017 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548>.

5. Про стимулювання розвитку регіонів : Закон України від 08 вер. 2005 р. № 2850-IV (із змін., редакція від 02 груд. 2012 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>.

6. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 06 серп. 2014 р. № 385 (із змін., редакція від 12 січ. 2018 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385>.

МОДЕЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Хорошилова І.О., канд. екон. наук

Старенков Д.О., здобувач вищої освіти

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Банки відносяться до числа найбільш швидко і ефективно розвиваються нових ринкових структур в економіці України перехідного періоду. Вони стали вельми вагомим фактором ділового та політичного життя суспільства, з їх діяльністю ув'язується рішення широкого спектра проблем розвитку економіки. Однак в прикладних моделях цілісних

економічних систем банківський сектор найчастіше не виділяється окремо, а його функції розподіляються між іншими агентами. Це обумовлює необхідність у розробці більш досконаlih методів моделювання фінансової діяльності банків з урахуванням вимог завтрашнього дня і розширенням процесів глобалізації та інтеграції фінансових ринків. Особлива увага, що сьогодні залучається до моделювання банківської діяльності, пов'язане з тим, що моделі банку є основним елементом системи підтримки прийняття рішень в процесі оптимізації фінансової стратегії кредитної організації. Фінансове моделювання та прогнозування дає можливість ефективного аналізу складних і невизначених ситуацій, пов'язаних з прийняттям стратегічних рішень, являє собою інструмент банківських менеджерів, який дозволяє розглянути велике число варіантів в припущенні «що буде, якщо?» і прожити їх без втрати вкладених коштів.

В українській дослідницькій літературі описано низку методів та підходів до оцінки стану банківської системи. Одним із підходів до моделювання банківської діяльності є використання потокової моделі банку, де фінансовий потік являє собою певний об'єм коштів за ціною часу.

Ціноутворення в банківській діяльності актуальна і складна для вирішення проблема через наявність великої кількості кредитних та депозитних продуктів банку із різними термінами та умовами. Одним із підходів до вирішення цієї задачі є використання математичних моделей банку, зокрема, розробленої авторами потокової моделі банку.

В роботах науковців [1] було запропоновано розглянути банк з точки зору теорії керування, а от Гришин О.Г. [2] описав вхідні та вихідні потоки банку. В роботі Осіпенко Д.В. [3] зокрема було описано потокову модель з лінійними функціями кредитів та депозитів та розглянуто задачі оптимального керування кредитною та депозитною ставкою за умови, що всі залученні депозити видаються як кредити.

Так, як головну роль на українському фінансовому ринку відіграють комерційні банки, тому для покращення фінансового стану країни важливим є підвищення ефективності функціонування комерційних банків, а саме визначення оптимальних відсоткових ставок за кредитами та депозитами. Беручи за основу потокову модель будується оптимізаційна задача, метою якої є максимізація власного капіталу банку, достатнього для начислення кредитного району. Для цього моделюється депозитно-кредитні потоки, Розмір яких залежить від коригування відсоткових ставок. Всі грошові потоки уявляють собою знеособлену масу, тобто залученні депозити та повернені кредити розміщуються всередині і вже після цього загальна грошова маса використовується для подальших операцій. Грошовий потік являє собою певний об'єм коштів на одиницю часу.

Така категорія як фінансова стійкість комерційного банку є дуже важливим як для забезпечення безперебійного та ефективного функціонування банку, при забезпеченні високих її показників, а також важлива і для діагностики загального фінансового стану комерційного банку. "Фінансова стійкість" комерційного банку, як якісну характеристику його фінансового стану, який відзначається достатністю, збалансованістю і оптимальним співвідношенням фінансових ресурсів і активів в умовах підтримки на достатньому рівні ліквідності і платоспроможності, зростання прибутку і мінімізації ризиків, і який здатний витримати непередбачені втрати і зберегти стан ефективного функціонування [3].

Оскільки термін «фінансова стійкість» включає в себе всі характеристики діяльності банківської установи, так і оцінка і визначення даного показника повинно базуватися на аналізі та оцінці показників діяльності банку, як можна ширше характеризують його фінансовий стан. Такими основними напрямками аналізу є наступні:

- ліквідність комерційного банку;
- платоспроможність банківської установи;
- прибутковість діяльності банку;
- ризикованість діяльності, зазвичай оцінюється кредитний ризик як основний серед групи ризиків, оскільки основною сферою діяльності банківської установи є кредитування клієнтів і інших банків.

Для проведення оцінки фінансової стійкості банків було розглянуто кілька підходів і обрана модель оцінки фінансової стійкості банків на основі функції Харрінгтона [4]. Показники, що використовуються в моделі можуть бути прораховані, використовуючи фінансову звітність комерційних банків, оскільки всі параметри, необхідні при розрахунку показників моделі є представлені в звітності.

Шкала інтерпретації результатів також досить доступною, оскільки виділяє 5 рівнів фінансової стійкості: від «дуже погано» до «дуже добре», і результат оцінки лежить в межах від 0 до 1, що значно покращує наочність результатів.

Дослідження та співставлення української та зарубіжної наукової літератури з моделювання банківської системи дозволяє зробити висновок про те, що більшість методів, використовуваних за нормальних умов функціонування економіки, є непридатними для вживання під час кризи через відносно статичний характер зазначених методів та нестабільність у вхідних даних в умовах високої волатильності ринкового середовища, викликаній збуреннями в економіці.

Перелік посилань:

1. Постановка задачі оптимізації управління комерційним банком / Гришин А. Г., Козак Д. В., Умрик А. В., Іваненко В. І. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*. Харків : НТУ «ХПІ», 2001. Ч. 2, С. 154–157.

2. Гришин О. Г. Стратегічне планування та керування діяльністю банківської установи на основі математичної моделі комерційного банку. *Економіка та підприємництво*. Київ : КНЕУ, 2004. Вип. 12. С. 261–266.

3. Осіпенко Д. В. Динамічна модель комерційного банку. *Фінанси України*. 2005. № 11. С. 87–92.

4. Дрозд А. О., Капустян В. О. Керування кредитною та депозитною ставками комерційного банку з капіталом достатнім для задоволення попиту на кредити. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Київ. 2014. № 11. С. 548–563.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ Й ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ ПРОЦЕДУРИ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ВИХОДУ ПІДПРИЄМСТВА НА ЗОВНІШНІЙ РИНОК

*Цубера Р.С., здобувач вищої освіти
Лиженков Д.В., здобувач вищої освіти*

*Науковий керівник: Болдовська К.П., канд. екон. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

В умовах посилення глобалізації й інтернаціоналізації економічної діяльності практичним інструментом опанування зовнішньоекономічного простору і забезпечення довгострокового й ефективного перебування у ньому є стратегія виходу підприємства на зовнішній ринок. Відтак, теоретично-методичні аспекти її розробки потребують поглибленого вивчення і розвитку.

Останнім часом проблеми стратегічного управління зовнішньоекономічною діяльністю (ЗЕД) підприємств перебувають у центрі уваги багатьох учених-економістів. Питання розробки зовнішньоекономічної стратегії широко висвітлені, насамперед у зарубіжній науковій літературі. Втім, незважаючи на наявне розмаїття наукових праць і ґрунтовність розробок у них окремих питань цілісний логічно-структурований і формалізований підхід до обґрунтування вибору зовнішнього ринку і розробки стратегії виходу підприємства на нього наразі залишається відсутнім.